ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଇ

ବନାମ

ଦୟାନୁ ନାରାୟଣ ମୋହିତେ (ମୃତ) ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ

ଅକ୍ଟୋବର 9, 1991

[ଏମ୍.ଏଚ୍. କାନିୟା ଏବଂ ଆର୍.ଏମ୍. ସାହାଇ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ବମ୍ବେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଏବଂ କୃଷି ଭୂମି ଅଧିନିୟମ, 1948:

ଧାରା 32, 32F (1) (a) ଏବଂ ପ୍ରାବଧାନ -ଭଡ଼ାଟିଆ -ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସରୁ ଜମିର ବିବେଚିତ କ୍ରେତା – ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସର ସ୍ଥଗିତକରଣ - କେତେବେଳେ ଉଚିତ ହୁଏ ।

ଆବେଦନକାରୀ, ତାଙ୍କ ପୁଅ ସହିତ ଏକ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ । ସେ 24 ଜୁନ୍ 1960 ତାରିଖରେ ଏକ ସୂଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପୂର୍ବସୂରୀଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱକୁ ସମାପ୍ତ କରିଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ ଦ୍ୱାରା ମାମଲା ରୁଜୁ ହୋଇଥିଲା, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଯେ ଭଡାଟିଆ ଜଣକ ବମ୍ବେ ଭଡାଟିଆ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ, 1948ର ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମିର ବିବେଚିତ କ୍ରେତା ହୋଇଥିଲେ କି, ଯାହା 1 ଏପ୍ରିଲ୍ 1957କୁ ଚାଷୀ ଦିବସ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଯେ ଉପ-ଧାରା (1) ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଯେକୌଣସି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଜମିର ଭଡାଟିଆମାନେ ସେହି ଦିନ ସେଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ବାଧାବିଘ୍ନରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଜମିଦାରଙ୍କଠାରୁ ଭଡାଟିଆ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିକୁ କ୍ରୟ କରିଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା କି । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32Fର ଉପଧାରା (1) ର ଧାରା (a) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ବିଧବା ହୋଇଥିବାରୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମି ସମ୍ପର୍କରେ ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ଏହା ଘୋଷଣା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସେ ଜମିର ଜଣେ ବିବେଚିତ କ୍ରେତା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: 1.1.ବମ୍ବେ ଭଡାଟିଆ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ, 1948 ର ଧାରା 32F ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ପ୍ରାବଧାନ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ, ଏହା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଯଦି ବିଧବା-ଜମି ମାଲିକ ଏକ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି, ଯାହାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32F ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ଧାରା (a) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗ ବାହାରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସ ସ୍ଥଗିତ ହେବ ନାହିଁ ।

1.2 ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୁଅ ଯିଏ ତାଙ୍କ ସହ ମିଳିତରେ ଥିଲେ, ସେ ଅଧିନିୟମ 32F ର ଉପଧାରା (1) ର ଖଣ୍ଡ (କ) ରେ ସୂଚିତ କୌଣସି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସିନଥିଲେ । ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପୂର୍ବସୂରୀ ଜଣେ ବିବେଚିତ କ୍ରେତା ଭାବରେ ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସରେ ଉକ୍ତ ଜମିର ମାଲିକ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଉକ୍ତ ଜମିରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ହରାଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା କୌଣସି ଲାଭଦାୟକ ନୁହେଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲିୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 1150/1978 ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1544/1971ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 22.9.1976 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବି. ଦତ୍ତ, ଜେ.ପି. ପାଠକ ଏବଂ ପି.ଏଚ୍. ପାରେଖ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏ.ଏମ୍. ଖାନୱିଲକର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କାନିୟା । ଏହି ଆବେଦନରେ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଇ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ସହିତ ଏକ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ବିଭାଜନ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସତ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସେ ଜୁନ୍ 24, 1960 ରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପୂର୍ବସୂରୀଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ବମ୍ବେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ, 1948 (ଏହା ପରେ "ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ" ଭାବରେ ସୂଚିତ) ର ଧାରା 32 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଏପ୍ରିଲ 1, 1957 କୁ ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 ରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଧାରାର ଉପଧାରା (1) ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଯେକୌଣସି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଜମିର ଭଡ଼ାଟିଆମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଜମି ମାଲିକଙ୍କଠାରୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଧାରଣ କରିଥିବା ଜମି କ୍ରୟ କରିଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା, ଯାହା ସମସ୍ତ ବାଧାବିଘ୍ନରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32Fର ଉପଧାରା (1) ର ଧାରା (a) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା, କାରଣ ସେ ଜଣେ ବିଧବା ଥିଲେ ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କୁହାଯିବ ଯେ ସେ ଜମିର ବିବେଚିତ କ୍ରେତା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ନାମରେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଭଡ଼ାଟିଆ ଦୟାନୁଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32F ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଯାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଯଦି ବିଧବା-ଜମି ମାଲିକ ଏକ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି, ଯାହାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଉକ୍ତ ଆଇନର ଧାରା 32F ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ଧାରା (a) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗ ବାହାରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସ ସ୍ଥଗିତ ହେବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଏଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୁଅ ଯିଏ ତାଙ୍କ ସହିତ ମିଳିତରେ ଥିଲେ, ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32F ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ଧାରା (a) ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ କୌଣସି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁ ନାହାଁନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଦୟାନୁ ଜଣେ ବିବେଚିତ ପୂର୍ବସୂରୀ ଭାବରେ ଚାଷୀ ହେବା ଦିବସରେ ଉକ୍ତ ଜମିର ମାଲିକ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଉକ୍ତ ଜମିରେ ନିଜର ଅଧିକାର ହରାଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା କୌଣସି ରୂପେ ଲାଭଦାୟକ ନୁହେଁ ।

ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ବିନା ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଏନ୍.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　ପି. ଭି. ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।